

Beden Eğitimi Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (BEÖYTÖ) Geliştirilmesi*

Hüseyin ÜNLÜ^a

Aksaray Üniversitesi

Öz

Bu araştırmada beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik Likert tipi bir tutum ölçeğinin (BE-ÖYTÖ) geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın gurubu toplam 556 beden eğitimi öğretmen adayından oluşmuştur. BEÖYTÖ'nün yapı geçerliliğini belirlemek için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda iki faktörlü bir yapı belirlenmiştir. Ölçeğin birinci faktörünün olumlu ve 13 madden oluştuğu, ikinci faktörün ise olumsuz ve 10 madden oluştuğu görülmüştür. Birinci faktör toplam varyansın % 30,77'sini, ikinci faktör toplam varyansın % 23,30'unu açıklarken; iki alt faktörün birlikte toplam varyansın % 54,08'ini açıkladığı görülmüştür. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen yüksek uyum değerleri, ölçeğin 2 faktörlü yapısının doğrulandığını göstermiştir. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları hesaplanmış birinci alt faktör için ,90; ikinci alt faktör için ,86 ve ölçeğin tamamı için ,88 olarak belirlenmiştir. Bu bulgulardan yola çıkarak elde edilen ölçeğin beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik tutumu ölçmede geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Beden Eğitimi Öğretmenliği Mesleği, Ölçek, Geçerlik ve Güvenirlilik.

Günümüzde eğitim, gerek birey ve gerekse toplumların gelişmesi bakımından son derece önemli görülmektedir. Bir davranış değiştirme ve kazandırma süreci olarak ele alabileceğimiz eğitim süreci sonunda hedeflenen davranış değişikliklerinin oluşabilmesi için yerine getirilmesi gereken birtakım yükümlülükler bulunmaktadır. Sosyal, kültü-

rel ve çevresel faktörler ve öğrenci özellikleri göz önünde bulundurularak, bu sorumluluklar öğrenciye kazandırılmak istenen davranışların belirlenmesi, konun seçilmesi, gerekli araç-gerecin temin edilmesi, uygun fiziki ortamın sağlanması, olumlu bir sınıf ikliminin oluşturulması gibi faktörleri içermektedir. Bu sorumlulukları yerine getirmekle yükümlü olan eğitim işinden doğrudan sorumlu olan kişiler ise öğretmenlerdir.

Öğretmenler eğitim sisteminin en önemli parçasıdır (Kavcar, 2005). Küçükahmet (2001, s. 1) "öğretimde sihirli değneğin bizzat öğretmenin kendisi" olduğunu belirtirken, Yılmaz, Köseoğlu, Gerçek ve Soran (2004)'da öğretmenlerin, öğrencilerin davranışlarını değiştiren ve geliştiren kişiler olarak, eğitim sisteminin vazgeçilmez unsurları olduğunu, bir eğitim sisteminin başarısının, o sistemi hayata geçirip uygulayacak olan öğretmenin başarısından ayrı tutulamayacağını vurgulamaktadırlar.

* Araştırmanın tüm aşamalarında eleştiri ve önerileriyle katkıda bulunan Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ali Murat Sümbül'e teşekkür ederim.

a Dr. Hüseyin ÜNLÜ, Aksaray Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulunda Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır. Spor eğitimi alanında çalışmaktadır. İletişim: Aksaray Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, 68/100 Aksaray. Elektronik posta: huseyinunlu68@gmail.com Tel.: +90 505 274 9939.

Öğretmenin kişisel özellikleri, öğretme ve öğrenme sürecini izlemedeki becerisi, deneyimleri, öğrenciler ve çevreyle ilişkileri onların çalışmalarını ve başarılarını etkiler (Aydın, 1993). Öğretmenlik mesleği, çağın gelişmelerini ve değişimlerini takip etmeyi, sürekli kendini geliştirmeyi, sabırlı olmayı ve özverili çalışmayı gerekli kılan önemli bir meslektir. Öğretmenlik mesleğinde başarılı olabilmek ancak öğretmenliği sevmekle mümkün olabilir (Çiçek-Sağlam, 2008). Bununla birlikte öğretmenin başarısını etkileyen bir başka önemli faktör olarak öğretmenin mesleğe yönelik tutum gösterilmektedir (Güneyli ve Aslan, 2009). Tutumlar, “öğretmenlerin öğrencileri etkileyen en önemli kişilik özelliklerinden birisidir ve özellikle mesleğe, öğrenciye ve okul çalışmalarına yönelik tutumlar, öğrencilerin öğrenmesine ve kişiliğine geniş ölçüde etki etmektedir” (Küçükahmet, 2003, s. 68).

Tutumlar insan davranışlarını anlamada önemli bir kavram olarak karşımıza çıkarlar. Tutumu tanımlamak için literatürde farklı tanımlar yapıldığı görülmektedir. Tavşanlı (2002) göre tutum, yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün nesne ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik bir etkilime gücü olan duygusal ve zihinsel hazırlık durumudur. Demirel (2003, s. 93) e göre “bireyi belli insanlar, nesnelere ve durumlara karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilim”dir. Başka bir tanımda ise; “belirli nesne, durum, kurum, kavram veya diğer insanlara karşı öğrenilmiş olumlu ya da olumsuz tepkide bulunma eğilimi” (Tezbaşaran, 1997, s. 1) olarak tanımlanmıştır.

Genel olarak bakıldığında tutumlar bireyin duygular, düşünce ve davranışlarını etkilemektedir. Buna göre, hangi branş olursa olsun, öğretmenlerin mesleklerine karşı olan tutumları; öğretmenlik mesleğini daha çok sevmelerinde, meslekte daha başarılı olmalarında ve mesleğin gereklerini yerine getirmede büyük önem taşımaktadır (Durmuşoğlu, Yanık ve Akkoyunlu, 2009). Çünkü bir mesleğe yönelik tutum ve algılar, mesleki yeterlilik algılarını ve meslekteki başarıları etkilemektedir (Terzi ve Tezci, 2007).

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların tespit edilmesi, bugüne kadar pek çok araştırmanın konusu olduğu görülmüştür. Bu araştırmalardan; Baykara-Pehlivan (2008; 2010), Çetinkaya (2009), Güneyli ve Aslan (2009), Çapri ve Çelikkaleli (2008), Sayın (2005) ve Duattepe ve Akkuş-Çıkla (2004) yaptıkları araştırmalarda genel olarak öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu ve yüksek olduğu görü-

lürken, bunun yanında bayan öğretmen adaylarının tutumlarının erkek adaylara nazaran daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Ancak bazı araştırmalarda öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yüksek olmasına karşın cinsiyet açısından anlamlı bir farkın olmadığı da belirlenenler arasındadır (Çapa ve Çil, 2000; Semerci ve Semerci, 2004). Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile ilgili olarak Pehlivan'ın (2010) yapmış olduğu çalışmasında beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu ve bayan beden eğitimi öğretmen adaylarının ise erkeklerden daha yüksek tutuma sahip oldukları görülmüştür.

Everton, Turner, Hargreaves ve Pella (2007); öğretmenlik mesleğine yönelik genel olarak özellikle genç kesimde olumlu bir tutum olduğunu, öğretmenlik mesleğinin %50'lik bir kesim tarafından etkili bir kariyer olarak görüldüğünü belirtmişlerdir. Su (1997) ise farklı etnik gruplar açısından öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ve bir kariyer olarak öğretmenliğe nasıl baktıklarını tespit etmeye yönelik yaptığı araştırmasında, öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun öğretmen olacaklarından dolayı gurur duyduklarını ancak sadece üçte birinin öğretmenlik mesleğini yaşamlarının sonuna kadar devam ettirecek bir kariyer olarak gördüklerini ifade etmiştir. Durmuşoğlu ve arkadaşlarının (2009) Türk ve Azeri öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını incelediği araştırmada Azeri öğretmen adaylarının daha olumlu tutuma sahip oldukları görülmüştür. Başka bir araştırmada Osunde ve Izevbigie (2006) Nijeryadaki öğretmenlerin ekonomik olarak yeterince desteklenmemeleri, maaşlarının ve ücretlerinin zamanında ödenmemesi, onların mesleklerini hafife almalarına ve mesleğe yönelik aidiyet duygularını kaybetmelerine neden olduğunu belirtmiştir. Bunun bir sonucu olarak buradaki öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının azalacağı çıkarılabilir.

Genel olarak yapılan araştırmalarda, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının tespit edilmeye çalışıldığı, bunun yanında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını etkilediği düşünülen cinsiyet, sınıf düzeyi, tercih sırası, anne-baba eğitim düzeyi, aile gelir durumu gibi değişkenlerle birlikte ele alındığı görülmektedir. Ayrıca öğretmenlik mesleğine yönelik tutumu tespit etmeye yönelik araştırmalar arasında ölçek geliştirmeye yönelik olanlara da (Bulut ve Doğar, 2006; Çetin, 2006; Erkuş, San-

lı, Bağlı ve Güven, 2000; Temizkan, 2008; Tufan ve Güdek, 2008) rastlanmıştır.

Hizmet öncesinde nitelikli öğretmen adayı yetiştirilmede; öğretmen eğitimi programlarında; öğrencinin öğretmen olma isteği, mesleğe yatkınlığı, öğretmenliğe, çevreye ve sosyal değerlere yönelik tutumlarının da dikkate alınması gerekir (Oral, 2004). Eğitim programları içerisinde yer alan ve genel eğitim içerisinde önemli bir yeri olan beden eğitimi derslerinin de amaçlarına ulaşabilmesi, bireyde istenilen davranış değişikliklerinin meydana getirilebilmesinde beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi öğretmenliğine yönelik tutumları önem taşımaktadır. Nitekim olumlu tutumun öğretmenlerin başarısına doğru orantılı olarak etki edebilecek bir unsur olduğu belirtilmektedir (Demir, 2004). Bu sebepten dolayı öğretmen adaylarının öncelikli olarak bu mesleğe yönelik tutumlarının tespit edilmesi büyük önem taşımaktadır. Öğretmen adaylarının da öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının tespit etmek amacıyla geçerli ve güvenilir ölçeklere ihtiyaç bulunmaktadır. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı beden eğitimi öğretmen adaylarının beden eğitimi öğretmenliğine yönelik tutumlarını ölçmek için Likert tipi bir ölçek geliştirmektir.

Yöntem

Bu nicel araştırma, mevcut durumu sorgulayan betimsel bir araştırmadır. Veriler, farklı yaşlardaki bireylerden elde edilmiş ve kesitsel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırma, beden eğitimi öğretmenliğine yönelik tutum ölçeği geliştirmek amacıyla, ilişiksel tarama modeline dayanarak yapılmıştır.

Örneklem

Katılımcıların tamamı 2009-2010 eğitim öğretim yılında beş farklı üniversitenin beden eğitimi ve spor öğretmenliği programlarında her sınıf düzeyinde (1-4 sınıf) öğrenim gören, araştırmaya katılan ve cevapları değerlendirilmeye alınan 243 ü (%43,7) bayan, 313 ü (%56,3) erkek olmak üzere toplam 556 öğretmen adayından oluşmaktadır. Veri toplarken beş üniversitenin seçilmesi pratik nedenlerden dolayıdır (kişisel bağlantılar sayesinde veri toplamanın kolay ve hızlı olması gibi). Katılımcılar, amaçlı (purposive) örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Örneklem belirlenirken, araştırmanın temel amacı dikkate alınarak, örneklem "beden eğitimi ve spor öğretmenliği programlarında öğrenim görmek" durumu dikkate alınarak amaçlı ör-

nekleme çeşitlerinden maksimum çeşitlilik yöntemiyle belirlenmiştir. Bu örnekleme yönteminin evren değerleri hakkında önemli ipuçları vereceği belirtilmektedir (Fraenkel ve Wallen, 1993). Bu örnekleminin temeli, araştırmanın amaçları doğrultusunda evrenin temsilci bir örneği yerine, amaçlı olarak bir ya da birkaç alt kesimini örnek olarak almaktır. Başka bir ifadeyle, amaçlı örnekleme evrenin soruna en uygun bir kesimini gözlem konusu yapmayı içeren önemli bir yöntemdir (Sencer, 1989). Amaçlı örnekleme araştırmacı, örnekleme belirlemek için bir formül kullanmak yerine, evrenle ilgili daha önceki kuramsal bilgilere, kendi bilgilerine ve araştırmanın özel amacına dayalı olarak bir örneklem büyüklüğü belirlemektedir (Fraenkel ve Wallen, 1993). Ayrıca, Likert tipi ölçek geliştirmede, araştırma grubunun madde sayısının en az beş katı olması gerektiği (Tavşancıl, 2002) göz önüne alındığında örnekleminin yeterli olduğu söylenebilir.

Bu bağlamda, araştırma kapsamında kullanılan veri toplama araçları 600 öğrenciyeye uygulanmıştır. Veri analizleri öncesi, katılımcıların veri toplama araçlarına verdikleri yanıtlar gözden geçirilmiştir. Bu inceleme sonucunda, ölçek maddelerinin çoğunu boş bırakan (en az % 5'ini) ya da merkeze kayma hatalarının gözlemlendiği toplam 44 kişi veri setinden çıkarılmıştır. Sonuçta analizler 243 ü (%43,7) bayan, 313 ü (%56,3) erkek olmak üzere toplam 556 katılımcıdan elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yer alan öğrencilerin yaş ortalaması 21,6 ve standart sapması 1,24'tür.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcıların cinsiyet, yaş, sınıf gibi demografik özelliklerine ilişkin bilgiler kişisel bilgi formu aracılığıyla elde edilmiştir.

Ölçeğe Ait Bilgiler: Tutumlar, kendileri gözlemlenemeyen, fakat gözlemlenen bazı davranışlarla bağlantılı varsayılan bazı eğilimlerdir. Böylece, olayları incelemede ara değişken olarak kullanılabilirler. Tutumların ölçülmesinde bugüne kadar izlenen en sık yaklaşım, söz konusu tutuma ilişkin bir ölçeğin hazırlanarak uygulanmasıdır (Tezbaşaran, 1997, s. 5). Bu amaçla; beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ölçeği, beden eğitimi öğretmen adaylarının beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını tespit etmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir.

Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutumla ilgili literatür (Aşkar ve Erden, 1987; Çetin, 2006; Erkuş ve ark., 2000; Öz-

bek, Kahyaoglu ve Özgen, 2007; Temizkan, 2008; Tufan ve Güdek, 2008) taranmış, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumla ilgili maddeler listelenmiştir. Bunun yanında çoğunluğu Aksaray Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında yüksek lisans öğrenimi gören toplam 20 beden eğitimi öğretmenine “Beden eğitimi öğretmenliği mesleğini niçin seçtiniz, Beden eğitimi öğretmenliği mesleğine sizi yönelten sebepler nelerdir?” şeklinde açık uçlu sorular yöneltilmiş, bu sorulara kompozisyon şeklinde cevap vermeleri sağlanmıştır. Literatürde belirtilen özellikler ve kompozisyon uygulamasının sonuçları araştırmacı tarafından tutum cümlelerine dönüştürülmüş ve listelenmiştir. Bu şekilde 32 cümle ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan cümlelerin dil ve anlatım bakımından uygunluğu için Türk Dili öğretim elemanlarının görüşlerine başvurulmuş. Ayrıca ölçme değerlendirme alanından üç uzmana ve beden eğitimi öğretmenliği alanından üç uzmana incelenmiştir. Uzman görüşleri ve düzeltmeleri sonucu bazı maddelerin birbirleri ile benzerlik göstermesi, beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik tutum içermemesi, dil ve anlatım bakımında yeterli olmaması gibi sebeplerden dolayı ölçekteki cümle sayısı 25’e indirilmiştir. Uzman görüşlerine dayalı olarak beş derecelmeli Likert tipte tasarlanan 25 madden meydana gelen ölçeğin son hali farklı üniversitelerin beden eğitimi ve spor öğretmenliği programlarında öğrenim gören beden eğitimi öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Yapılan analizler neticesinde 2 madde ölçekten çıkarılmış ve 25 maddelik ölçek 23 maddeye düşürülmüştür.

Araştırmaya katılan her bir katılımcı her bir maddeye beş kategoride tepkide bulunmaktadır. Yüksek tutum puanı beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik olumlu gösterecek şekilde puanlanmıştır. Bu sebepten dolayı “kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kısmen katılıyorum, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum” şeklindeki tepkiler olumlu maddelerde (19, 24, 10, 17, 16, 7, 5, 25, 1, 23, 4, 21, 8 numaralı maddeler) 5-4-3-2-1 şeklinde puanlanırken, olumsuz maddelerde (14, 2, 12, 18, 6, 22, 11, 13, 3, 15 numaralı maddeler) 1-2-3-4-5 şeklinde puanlanmıştır. Böylece her bir veri toplama aracı madde tepki puanlarının toplamından oluşan toplam ölçek puanı elde edilmiştir. Bu durumda ölçekten alınacak en düşük puan 25 en yüksek puan 115’tir. Ölçekten alınan puanlara ilişkin değerlendirme yapabilmek amacıyla aralık katsayısı belirlenmiştir. Buna göre 23-41 puan aralığı “çok düşük tutum”, 42-60 puan aralığı “düşük tutum”, 61-79 puan aralığı “orta düzeyde tutum”, 80-98 puan aralığı “yüksek tutum” ve 99-115 puan aralığı “çok

yüksek tutum” olarak hesaplanmıştır. Ölçek aynı zamanda ortalamalar üzerinden hesaplama yapmak için de elverişlidir. Ortalamalar üzerinden hesaplama yapmak için belirlenen aralık katsayısı ise; 1-1.80 puan aralığı “çok düşük tutum”, 1.81-2.60 puan aralığı “düşük tutum”, 2.61- 3.40 puan aralığı “orta düzeyde tutum”, 3.41-4.20 puan aralığı “yüksek tutum”, 4.21-5.00 puan aralığı “çok yüksek tutum” olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, katılımcıların demografik özelliklerinin analizinde frekans ve yüzde analizi kullanılmıştır. Yapı geçerliği için açılımlı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Güvenirlik çalışması için iç tutarlılık katsayısı (Cronbach alfa) ve madde analizi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmesi SPSS 15.00 (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı) ve LISREL 8,71 paket programları kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analiz edilmesinde en az .05 anlamlılık düzeyi benimsenmiştir.

İşlem

Araştırmada veriler, grup uygulaması şeklinde toplanmıştır. Veriler üniversitede ders saatleri içinde dersin yürütücüsünün izni ve yardımıyla toplanmıştır. Veriler toplanırken gönüllülük ilkesi esas alınmış, katılımcılara öncelikle araştırmanın amacına yönelik kısa bir bilgi verilmiş ve ardından araştırmaya katılmak isteyen katılımcılara ölçekler verilmiştir. Katılımcılardan kimlik bilgileri istenmemiştir. Ölçeklerin uygulanması 10-15 dakika arasında değişmiştir. Araştırma verileri Aralık 2009- Mart 2010 tarihleri arasında toplanmıştır.

Bulgular

Araştırmacı tarafından geliştirilmesi hedeflenen ölçme aracının geçerlik ve güvenilirliğinin belirlenmesi amacıyla yapılan deneme uygulamasından elde edilen verilere öncelikle faktör analizi uygulanmıştır.

Faktör Yapısının İncelenmesi

Ölçeğin yapı geçerliliğini sınamak için açılımlı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Açılımlı Faktör Analizi: Deneme formu oluşturulan ölçek 556 katılımcıya uygulanmış ve elde edilen verilerle açılımlı faktör analizi yapılmıştır.

Tablo 1.
BEÖYTÖ'nün Açıklayıcı Faktör Analizi ve Güvenirlik Analizi Sonuçları

Maddeler	1	2
19. Yetiştirdiğim öğrencilerin iyi birer sporcu olmaları, sporu sevmeleri ve ileriki yaşamlarında da spor yaptıklarını görmek beni mutlu eder.	.839	
24. Beden eğitimi öğretmenlik formasyonumu ve niteliklerimi geliştirmek için elimden geleni yapmak isterim.	.822	
10. Beden eğitimi öğretmenliğinin öğrencilere dostluk, kardeşlik, sportmenlik vb. erdemleri öğretebilmek için iyi bir meslek olduğunu düşünüyorum.	.806	
17. Beden eğitimi öğretmenliği mesleğini sporun içinden geldiğim için seviyorum.	.801	
16. Benden yeni bir meslek seçmem istense hiç tereddütsüz yine beden eğitimi öğretmenliği mesleğini seçerdim.	.772	
7. Benim için en uygun mesleğin beden eğitimi öğretmenliği olduğuna inanıyorum.	.768	
5. Topluma karşı olan sorumluluğumu beden eğitimi öğretmeni olarak daha iyi yerine getirebilirim.	.705	
25. Tüm öğrenim hayatım boyunca beden eğitimi öğretmeni olmak istedim.	.651	
1. Beden eğitimi öğretmenliği ile ilgili her şey ilgimi çeker.	.649	
23. Aslında beden eğitimi öğretmeni olmaktan ziyade sporunda içinde olmak beni beden eğitimi öğretmenliğine yönlendiriyor.	.649	
4. Boş zamanlarımda beden eğitimi ve sporla (öğretmenliğiyle) ilgili çalışmalar yaparım.	.562	
21. Çocuklarla birlikte olmanın onlarla aynı ortamı paylaşmanın ve onlara bir şey öğretmenin yerini hiç bir şey tutmaz.	.386	
8. Beden eğitimi öğretmenliğinin toplumdaki değerini kaybettiğini düşünüyorum.	.332	
14. Beden eğitimi öğretmenin ders dışında da yerine getirmesi gereken oldukça fazla sorumluluklar bulunmaktadır bu beni korkutuyor.	.772	
2. Mümkün olsa beden eğitimi öğretmenliği yerine başka bir mesleği seçerdim.	.753	
12. Başka imkânım olsa beden eğitimi öğretmeni olmak istemezdim.	.751	
18. Beden eğitimi öğretmenliği mesleğini bölümü kazanmak kolay olduğu için seçtim yoksa seçmezdim.	.728	
6. Sürekli sporla iç içe olmayı gerektirdiği için beden eğitimi öğretmenliğine karşı soğuk duruyorum.	.697	
22. Beden eğitimi öğretmenliği bilginin yanı sıra sportif yeteneklerde isteyen bir meslektir, bu beni endişelendiriyor.	.664	
11. Okuldaki diğer öğretmenlerle kıyaslandığında beden eğitimi öğretmenliği, diğer branş öğretmenlerinden daha az önemlidir.	.662	
13. Beden eğitimi öğretmeni olamayacağımı düşünmek beni beden eğitimi öğretmenliğinden soğutuyor.	.645	
3. Beden eğitimi öğretmenliği bölümünü iş garantisi olduğu için seçtim, yoksa seçmezdim.	.637	
15. Beden eğitimi öğretmenliği mesleğinde özellikle mesleğin ilk yıllarının zor geçeceğini düşünüyorum.	.510	
Özdeğer	7.694	5.826
Açıklanan Varyans	30.776	23.305
Açıklanan Toplam Varyans	30.776	54.081
Cronbach Alfa	.903	.862

Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek için yapılan faktör analizinde temel bileşenler analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada, verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığını belirlemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Küresellik Testi sonucu incelenmiştir. Verilerin, faktör analizi için uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ile bulunmaktadır. Bartlett küresellik testinin aldığı değer ve onun anlamlılığı ise değişkenlerin birbirleri ile ilişki gösterip göstermediklerini test eder. Yapılan analizler neticesinde KMO değerinin 0,930 olduğu görülmüştür. Kaiser bu değer 1'e yaklaştıkça mükemmel; 0,50'nin altında ise kabul edile-

mez olduğunu belirtmiştir (Büyüköztürk, 2008; Tavşancıl, 2002). Buradan hareketle KMO değerinin "mükemmel" olduğu ifade edilebilir. Bartlett Testi ki-kare değerinin ise anlamlı [$\chi^2=7872.124$, $sd=253$, $p<.01$] olduğu görülmüştür. Bu değerlere bakarak verilere faktör analizi uygulanabileceğine karar verilmiştir (Büyüköztürk, 2008).

Faktör analizinin en önemli aşamalarından biri de faktör sayısına karar vermektir. Faktör sayısına karar vermede farklı yöntemler olmakla beraber sıklıkla kullanılan Kaiser'in ölçütü ve özdeğer grafiği (Scree plot) yöntemleridir. Kaiser'in ölçütüne göre özdeğeri (eigenvalue) 1.00'a eşit ya da

daha büyük olan faktörler analizde kalır (Büyüköztürk, 2008). Özdeğer grafiği, analiz sonucunda ortaya çıkan gerçek ve hata faktörlerini gösteren bir grafikdir. Her iki faktör sayısına karar verme kuralının güçlü ve zayıf yanlarının olduğu gerçeğinden hareketle, faktör analizi çalışmalarında çoklu ölçüt kullanılması önerilmektedir (Kahn, 2006). Varimaks döndürmeli temel bileşenler analizi sonucuna göre, puanlardaki değişimin % 53,85'ini açıklayan ve öz değeri 1'in üzerinde olan 2 faktör belirlenmiştir. Ayrıca, veri grubuna uygulanan öz değer grafiği sonuçları ve Kaiser ölçütü, ölçekteki maddelerin 2 boyutlu bir yapıyı ölçtüğünü desteklemektedir. Bununla birlikte, literatürde faktör örüntüsünün oluşturulmasında 0,30 ile 0,40 arasında değişen faktör yüklerinin alt kesme noktası olarak alınabileceği belirtilmektedir (Neale ve Liebert, 1980). Bu çalışmada da maddelerin faktörde kalması için faktör yük değerleri alt sınırı .30 olarak benimsenmiştir. Yapılan faktör analizleri sonucu 2 maddenin (9. ve 20.) 0,30'un altında bir faktör yüküne sahip olduğu görülmüştür. Bu nedenle 9. ve 20. maddeler hiçbir boyuta girmediği ve 0,30'un altında olacak bir faktör yüküne sahip olduğu için ölçekten çıkarılmıştır.

Kalan 23 madde ile tekrar faktör analizi yapılmıştır. Yapılan temel bileşenler analizi sonucunda KMO değerinin 0,937 olduğu görülmüştür. Barlet Testi ki-kare değerinin ise anlamlı [$\chi^2=8992.553$, $sd=300$, $p<.01$] olduğu görülmüştür. Bu değerlere bakarak verilere faktör analizi uygulanabileceğine karar verilmiştir (Büyüköztürk, 2008). Yapılan inceleme sonucunda madde yük değeri .30'un altında olan ve binişik olan madde olmadığı için faktör analizi sonlandırılmıştır. Veriler üzerinde yapılan temel bileşenler analizi sonunda 23 maddeden oluşan ölçeğin 2 faktörlü bir yapıda olduğu ve açıkladığı toplam varyansın 54,08 olduğu bulunmuştur. Ölçeğin analiz sonucunda elde edilen 2 faktörlü yapısına ilişkin sonuçlar Tablo 1'de gösterilmektedir.

Temel bileşenler analizi sonucunda, ölçeğin öz değeri 1'in üzerinde olan 2 faktörlü bir yapıda olduğu ve toplam varyansın % 54,08'ini açıkladığı görülmüştür. Bu değer, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı özelliği ölçtüğünü göstermektedir (Tavşancıl, 2002). Ölçeğin ilk formunda 25 madde varken, son formunda toplam 23 madde vardır. Son şekliyle 23 maddeden oluşan beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ölçeğinin 13 maddesinin birinci faktörde, 10 maddesinin de ikinci faktörde toplandığı görülmektedir. Genel olarak, faktör yük değerleri .33 ile .84 arasında değişiyorken;

birinci faktörde yer alan maddelerin faktör yük değerleri .33 ile .84 arasında, ikinci faktörde yer alan maddelerin faktör yük değerleri ise .51 ile .77 arasındadır.

Ölçek uyarlama çalışmalarında yapı geçerliğini belirlemek için sıklıkla tercih edilen yöntemlerden biri olan doğrulayıcı faktör analizine ilişkin sonuçlar izleyen bölümde açıklanmaktadır.

Doğrulayıcı Faktör Analizi: Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek için, açımlayıcı faktör analizine ek olarak, gözlenen verinin 2 boyutlu modelle ne oranda uyum sağladığını belirlemek amacıyla doğrulayıcı (confirmatory) faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi, gözlenebilir faktörlerden oluşan (gizil değişkenler) faktöriyel bir modelin gerçek verilerle ne derece uyum gösterdiğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır (Şimşek, 2007).

Yapısal Eşitlik Modelleri (YEM) alanında kullanılan çok sayıda uyum indeksi bulunmaktadır. Bunlardan en yaygın olarak kullanılanı Ki Kare (X^2) testidir. Modelin veriye uyumunu tanımlamada kullanılan diğer bir yol da Ki Kare'nin serbestlik derecesine oranının hesaplanmasıdır. Bu oranın 5 ve altında olması kabul edilebilir bir değer olarak belirtilmektedir (Kline, 2005). En çok kullanılan uyum indeksleri İyi Uyum İndeksi (Goodness of Fit Index, GFI), Düzeltilmiş İyi Uyum İndeksi (Adjusted Goodness of Fit Index, AGFI), Ortalama Hataların Karekökü (Root Mean Square Residual, RMR), Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (Root Mean Square Error of Approximation, RMSEA) ve Karşılaştırmalı Uyum İndeksi'dir (Comparative Fit Index, CFI). Bu çalışmada da kriter olarak sayılan uyum indeksleri kullanılmıştır. GFI, AGFI, NFI, NNFI ve CFI'nın değerinin .90 ve üzerinde olması iyi uyum olarak; RMR ya da RMSEA değerinin ise .05 ve altında olması mükemmel uyumu, .08 ve altında olması ise kabul edilebilir uyum olarak kabul edilmektedir (Schermele-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003; Sümer, 2000; Şimşek, 2007).

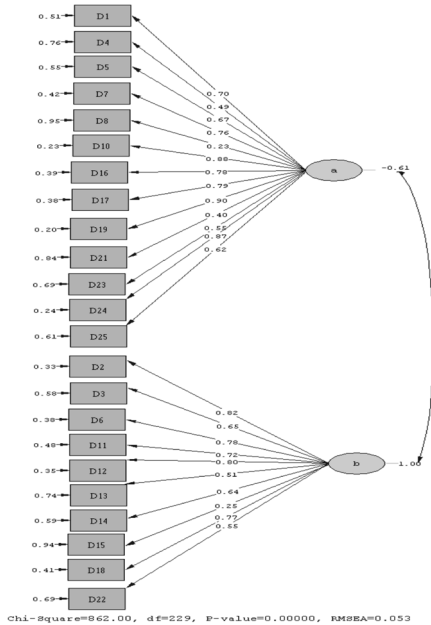
BEÖYTÖ'nün açımlayıcı faktör analizi ile ortaya konan 2 faktörlü yapısını sınamak için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA uygulamasında 23 maddeden elde edilen korelasyon matrisi veri olarak kullanılmıştır. Tablo 2'de sunulan uyum indeksleri gözlenen verinin 2 boyutlu önerilen modele iyi uyum gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 2.

BEÖYTÖ'nün Faktör Yapısı İçin İyilik Uyum İndeksleri

İyilik Uyum İndeksi	Değer
X ² /sd* (862/229)	3,76
GFI	.94
IFI	.92
CFI	.92
AGFI	.92
NNFI	.91
RMR	.043
RMSEA	.053

Doğrulamalı faktör analizi ile hesaplanan (X²/sd) oranı 3,76'dır (p = .000) ve bu değer, önerilen faktör modelinin verilerle iyi uyumlu olduğunu göstermektedir (Sümer, 2000; Şimşek, 2007). GFI değerinin .94, IFI değerinin .92, CFI değerinin .92, AGFI değerinin .92, NNFI değerinin .91, RMR değerinin .043 ve RMSEA değerinin de .053 olarak bulunmuş olması, doğrulamalı faktör analizi sonucunda ölçeğin 2 faktörlü yapısının kabul edilebilir ve geçerli sonuçlar verdiğini göstermektedir. Doğrulamalı faktör analizi ile hesaplanan madde-faktör ilişkilerine ait katsayılar Şekil 1'de gösterilmektedir.

a: Mesleğe Yönelik Sevgi, b: Mesleğe Yönelik Kaygı

Şekil 1.

BEÖYTÖ'nün Faktör Madde İlişkisi

Şekil 1'de de görüldüğü gibi, gözlenen veri 2 boyutlu modele iyi uyum göstermektedir. Path kat-

sayıları ise .23 ile .90 arasında değişmektedir. Bu değerlerin tamamı .10'un üstündedir ve .10 ve üstü değerler kabul edilebilir (Kline, 2005) değerlerdir. Doğrulamalı faktör analizi sonuçları, ölçeğin 2 faktörlü yapısının doğrulandığı göstermiştir. İzleyen bölümde, ölçeğin güvenilirlik çalışmalarından söz edilmiştir.

Güvenirlik

Güvenirlik çalışması için, iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Birinci alt ölçek için 90; ikinci alt ölçek için ,86 ve ölçeğin tamamı için ,88 Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı elde edilmiştir. Güvenirlikle ilgili araştırmalarda 0.65 ve üstündeki katsayıların yeterli olduğu (Cronbach, 1990) dikkate alınrsa, ölçeğin ve içerdiği maddelere ilişkin güvenirlilik düzeyinin yeterli olduğu görülmektedir. Ayrıca Özdamar (1999, s. 522)'e göre alfa katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme kriterleri incelendiğinde; 0.00 ≤ α ≤ 0.40 ise ölçek güvenilir değildir, 0.40 ≤ α ≤ 0.60 ise ölçek düşük güvenirliliktedir, 0.60 ≤ α ≤ 0.80 ise oldukça güvenilirdir, 0.80 ≤ α ≤ 1.00 ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir. Bu bilgilerden hareketle ölçeğin oldukça yüksek derecede güvenilirliğe sahip olduğu söylenebilir. Sonuç olarak, BEÖYTÖ'nün iç tutarlılığına sahip ve kararlı ölçüm yapan bir araç olduğu görülmüştür. Madde ayırt edicilikleri için madde toplam puan korelasyonları değerleri hesaplanmıştır. Madde analizi sonuçları Tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 3.
BEÖYTÖ'nün Madde Analizi Sonuçları

Maddeler	Madde Atıldığındaki Ölçek Ortalaması	Madde Atıldığındaki Cronbach Alfa	Düzeltilmiş Madde-Toplam Korelasyonu
1	71.04	.892	.586
2	72.18	.905	.656
3	72.11	.903	.459
4	71.34	.882	.415
5	71.18	.879	.548
6	72.21	.915	.629
7	71.00	.878	.687
8	71.71	.888	.313
9	71.15	.881	.795
10	71.96	.913	.565
11	72.08	.907	.674
12	71.97	.887	.387
13	72.01	.882	.553
14	71.70	.877	.360
15	71.31	.875	.637

16	71.17	.872	.666
17	72.16	.910	.634
18	71.08	.873	.827
19	71.08	.914	.382
20	72.10	.892	.433
21	71.28	.873	.473
22	71.15	.874	.758
23	71.34	.882	.468

Madde analizi sonucunda, düzeltilmiş madde toplam puan korelasyonu 0.31 ile 0.82 arasında değiştiği görülmektedir. Madde atıldığında, alfa değerleri incelendiğinde bu değerlerin 0.87 ile 0.91 arasında değiştiği görülmektedir.

Geçerlik, güvenilirlik ve madde analizleri 23 madde ve 2 faktörden oluşan ölçeğin, beden eğitimi öğretmenliğine ilişkin tutumu ölçmek için kullanılabilirliğini göstermiştir. Ölçekte aynı maddelerin toplandığı maddelerin ifadelerine ve alan yazındaki farklı araştırmalara (Çetin, 2006; Temizkan, 2008; Tufan ve Güdek, 2006; Üstüner, 2006) bakılarak faktörler adlandırılmıştır. Buna göre birinci faktör altında toplanan 13 maddenin beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik sevgi ile ilgili maddelerden oluştuğu görülmüştür. Bu nedenle bu boyuta "Mesleğe Yönelik Sevgi Boyutu" adı verilmiştir. Bu maddelerden bazıları; "Beden eğitimi öğretmenliği ile ilgili her şey ilgimi çeker", "Benim için en uygun mesleğin beden eğitimi öğretmenliği olduğuna inanıyorum", "Beden eğitimi öğretmenliği zevk alarak yapılabilecek bir meslektir" şeklindedir. İkinci faktör adı altında toplanan 11 maddede beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik isteksizlik ve kaygı belirten maddelerden oluştuğu görülmüş ve bu nedenden dolayı bu boyuta "Mesleğe Yönelik Kaygı" boyutu adı verilmiştir. Bu boyuttaki maddeler ise; "Mümkün olsa beden eğitimi öğretmenliği yerine başka bir mesleği seçerdim", "Sürekli sporla iç içe olmayı gerektirdiği için beden eğitimi öğretmenliğine karşı soğuk duruyorum", "Beden eğitimi öğretmenliğinin toplumdaki değerini kaybettiğini düşünüyorum", "Beden eğitimi öğretmenliği mesleğinde özellikle mesleğin ilk yıllarının zor geçeceğini düşünüyorum" şeklinde olduğu görülmüştür.

Tutum, bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu ya da olaya karşı deneyim, motivasyon ve bilgilerine dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir (İnceoğlu, 2004). Bir psikolojik yapı olarak tutum, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olmak üzere üç boyutlu bir yapıdır (Tavşancıl, 2002). Ancak, BEÖYTÖ ölçeğinde yer alan maddelerin bir bölümü olumlu, bir bölümü de olumsuz olmak üzere duyuşsal boyutta yer alan maddelerdir. Bu bağlamda, ölçeğin sonraki araştırmalarda beden eğitimi öğretmenliğine yönelik tutumun sadece duyuşsal boyutta tutumu ölçmek için kullanılabileceği ifade edilebilir.

Tartışma

Araştırmada, beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik Likert tipi bir tutum ölçeği geliştirilmiş ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olması ders etkinliklerinin verimli işlenmesini sağlayıp dersin özel ve genel amaçlarına ulaşmasını kolaylaştırabilir (Silverman ve Scrabis, 2004). Başarı ve tutum arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok araştırma, öğrencilerin bir derse yönelik tutumu ile öğrencinin o derste başarıları arasında olumlu bir ilişki olduğunu göstermiştir (Peker ve Mirasyedioğlu, 2003). Bu bağlamda, beden eğitimine dersine yönelik tutumun belirlenmesinin, beden eğitimi dersinde başarılı olmayla ilişkili olduğu söylenebilir.

Ölçek geliştirilmeden önce beden eğitimi öğretmenlerinden oluşan bir guruba kompozisyon yazdırılmış ve literatürde yer alan benzer araştırmalar taranmış, beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik tutumu yansıtabilecek ifadelerden bir madde havuzu oluşturulmuştur. Bu şekilde 32 cümle ortaya çıkmıştır. Bu cümleler, ölçme değerlendirme, Türk Dili ve beden eğitimi ve spor alanından uzman kişilere incelenmiştir. Uzman görüşleri ve düzeltmeleri sonucu ölçekteki cümle sayısı 25'e indirilmiştir. Uzman görüşlerine dayalı olarak 5 dereceli Likert tipinde tasarlanan ölçek, beden eğitimi öğretmen adaylarından oluşan 556 kişilik bir guruba uygulanmıştır.

Beden eğitimi öğretmen adaylarının beden eğitimi öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla geliştirilen ölçeğin yapı geçerliği çalışması açılımlı faktör (temel birleşenler) ve doğrulayıcı faktör analizi yöntemi uygulanarak incelenmiştir. Açılımlı faktör analizinde nihai ölçekte yer alacak maddelerin seçiminde diğ. döndürme (varimaks) rotasyonu sonrası faktör analizi ile madde test ve madde kalan korelasyonları temel alınmıştır. Nihai ölçüğe alınan tüm maddelerin faktör yükü 0,30 olarak kabul edilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda ölçekten 0,30'un altında madde yüküne sahip olduğu için 2 madde ölçekten çıkarıldıktan sonra ölçek 23 maddeden meydana gelmiştir. Ölçek 2 faktörde toplanmış; birinci faktör olumlu ifadeleri içeren 13 cümleden meydana gelmiş ve bu faktör "Mesleğe Yönelik Sevgi" boyutu olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin ikinci faktörü ise olumsuz ifadeleri içeren 10 cümleden meydana gelmiş ve bu boyutta "Mesleğe Yönelik Kaygı" olarak isimlendirilmiştir. Bu faktörlerin açıkladıkları toplam varyans oranının % 54,08 olduğu görülmüştür. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin bulgularda ise; ölçeğin mesleğe yönelik sevgi boyutu için 0,90, mesleğe yönelik kaygı boyutu için de 0,86 ve ölçeğin tamamı için 0,88 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin

nin alt faktörlerinin birbirleriyle ilişkisi incelenirken puan dizileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla ile yapılan Pearson momentler çarpım korelasyon testi sonucunda iki alt ölçeğin arasındaki korelasyon kat sayısı $-0,43$ olarak hesaplanmıştır.

Literatürde, beden eğitimi dersine yönelik tutumları ölçmek için geliştirilen bazı ölçekler bulunmaktadır. Örneğin, Güllü ve Güçlü (2009), ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını tespit etmek için bir tutum ölçeği geliştirmiştir. Ölçek, 11 maddesi olumsuz ve 24 maddesi olumlu olmak üzere toplam 35 maddeden oluşmaktadır. Ölçek tek boyutlu olup, tek faktörün açıkladığı varyans %36,19 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada ise, 23 madde ile ölçek toplam varyansın % 54,08'ini açıklamaktadır. Benzer biçimde, Demirhan ve Altay (2001), lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ölçmek için beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeği geliştirmişlerdir. Araştırma sonucunda ölçeğin tek faktörlü bir yapıda olduğu ve açıkladığı varyansın % 54, 54 olduğu bulunmuştur. Bu bağlamda, bu çalışmada geliştirilen ölçeğin beden eğitimi öğretmenliğine yönelik tutumları ölçmede daha iyi sonuçlar verdiği ifade edilebilir. Açıklanan varyansa, iki çalışma arasındaki önemli farkın nedeni araştırma gruplarının farklı olmasına bağlanabilir. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinden veri toplanmıştır. Ayrıca, Güllü ve Güçlü'nün (2009) çalışmasında ortaöğretim öğrencilerinden veri toplanmıştır. Demirhan ve Altay'ın (2001) çalışmasında 32 maddeden oluşan veri setiyle elde edilen açıklanan varyansla bu çalışmada 23 maddeden elde edilen açıklanan varyans değerleri benzerdir. Ölçeklerin "ekonomiklik" koşulu düşünüldüğünde, bu çalışmada elde edilen sonuçların daha geçerli olduğu ifade edilebilir. Güllü ve Güçlü'nün (2009) çalışmasında olduğu gibi, Demirhan ve Altay'ın (2001) çalışmasında da ortaöğretim öğrencilerinden veri toplanmıştır. Sonraki araştırmalar, hem üniversite hem de lise öğrencilerini birlikte ele alabilir. Ayrıca, daha önceki beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeklerinde faktör yapısının doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmediği de görülmektedir. Bu bağlamda, bu ölçeğin daha geçerli sonuçlar verdiği de ifade edilebilir.

Literatürde, beden eğitimi dersine yönelik tutumları ölçmek için geliştirilen ölçeklerin güvenilirlik bulgularına bakıldığında bu çalışmada elde edilen güvenilirlik bulgularına benzer olduğu ifade edilebilir. Örneğin Güllü ve Güçlü'nün (2009) çalışmasında ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) $0,94$ olarak bulunmuştur. Demirhan ve Altay'ın (2001), lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ölçmek için geliştirdiği ölçeğin tamamı için iç tutarlılık katsayısı $0,93$ ola-

rak bulunmuştur. Ayrıca, maddelerin madde-test korelasyonları $0,49$ ile $0,62$ arasında değiştiği bulunmuştur. Bu çalışmada da ölçeğin tamamı için Cronbach alfa değeri $0,88$ olarak bulunmuşken, madde-test korelasyonlarının $0,31$ ile $0,82$ arasında değiştiği görülmektedir. Bu çalışmada madde atıldığında, alfa değerleri incelendiğinde bu değerlerin $0,87$ ile $0,91$ arasında değiştiği görülmektedir. Bu bulgular dikkate alındığında, güvenilirliğe ilişkin bulgunun literatürle uyumlu olduğu ifade edilebilir.

Geliştirilen bu ölçek beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik tutumda, bilişsel ve davranışsal boyutu değil, sadece duyuşsal boyutu ölçen bir araçtır. Ölçek beden eğitimi öğretmenleri ve öğretmen adaylarına yönelik olarak çalışan alan uzmanları tarafından kullanılabilir. Bu aracı kullanarak beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik tutumu belirlemede toplam puan kullanılabilir gibi, ölçekten alınan toplam puanın madde sayısına bölünmesiyle elde edilen değer üzerinden de bir bireyin beden eğitimi öğretmenliğine ilişkin tutumu ölçülebilir. Bu bağlamda, ölçekten yüksek puan almak olumlu duyuşsal tutuma işaret ederken, düşük puan almak olumsuz duyuşsal tutuma işaret etmektedir.

Araştırma bulgularına dayanarak 23 maddeden oluşan ölçeğin güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğu söylenebilir. Bundan sonra yapılacak araştırmalar için, farklı örneklemeler üzerinden ölçeğin iç tutarlılığının ve faktör yapısının test edilmesi önerilebilir. Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesi, beden eğitimi öğretmen adaylarının yetiştirilmesi sürecine katkıda bulunacaktır. Bu bağlamda, sonraki araştırmalarda geliştirilen bu ölçme aracı, beden eğitime yönelik tutumu ölçmek için kullanılabilir.

Bu çalışmanın en önemli sınırlılığı, araştırma grubunun sadece üniversite öğrencilerinden oluşması ve aynı yaşta olup üniversite öğrencisi olmayan katılımcıların araştırma grubuna dahil edilmemiş olmasıdır. Sonraki araştırmalar, bu gruba da dikkate alınarak yapılabilir. Bu çalışmanın bir diğer önemli sınırlılığı, açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizinin aynı veri grubundan elde edilen verilerle yapılmış olmasıdır. Bununla birlikte, hem açıklayıcı hem de doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen değerler, faktör yapısının desteklediğine işaret etmektedir. Bir diğer sınırlılık ise, faktör analizi çalışmalarında cinsiyete ilişkin farklılıkların değerlendirilmemiş olmasıdır. Başka bir ifade ile ortaya konulan 2 faktörlü yapının her iki cinsiyette de geçerli olup olmadığına incelenmemiş olması çalışmanın sınırlılıklarından biridir. Bu bağlamda, sonraki araştırmalar ölçeğin faktör yapısının her iki cinsiyette de geçerli olup olmadığını inceleyebilir.

Developing an Attitude Scale for the Profession of Physical Education Teaching (ASPPE)*

Hüseyin ÜNLÜ^a

Aksaray Üniversitesi

Abstract

In this study, the development of a Likert-type attitude scale for the profession of physical education teaching (ASPPE) was aimed. The group of the study was consisted of totally 556 pre-service physical education teachers. In order to determine the structural validity of ASPPE, an exploratory and confirmative factor analyses were performed. A two-factor structure was determined as a result of the factor analysis. It was seen that while the first factor of the scale was consisted of positive and 13 items, the second factor was consisted of negative and 10 items. While the first factor explained 30,77% of the total variance and the second factor explained 23,30% of the total variance; it was seen that two lower factors explained 54,08% of the total variance together. The high adaptive values obtained as a result of the confirmative factor analysis showed that the two-factor structure of the scale was confirmed. Internal consistency coefficients of Cronbach alpha were calculated; it was determined as 90 for the first lower factor; 86 for the second lower factor and 88 for the whole scale. It was concluded that the scale, which was obtained from these findings, was a valid and reliable scale in measuring the attitude directed at the profession of physical education teaching.

Key Words

Attitude, Profession of Physical Education Teaching, Scale, Validity and Reliability.

Teachers are important components of educational system (Kavcar, 2005). While Küçükahmet (2001, p.1) designates that “the magic wand in teaching is teacher’s himself”; Yılmaz, Köseoğlu, Gerçek and Soran (2004) emphasize that teachers are indispensable elements of educational system as the ones who change and improve behaviors of students.

Furthermore, they indicate that the success of an educational system cannot be considered separately from the teacher who realizes and carries out the system.

The personal characteristics of a teacher, their skills in monitoring the teaching and learning processes, relations with students and environment are all factors which affect the studies and achievements of candidate teachers (Aydın, 1993). Teaching is a profession requiring awareness of new developments, ongoing professional training, patience, and dedicated studying. Being successful as a teacher is possible only through loving it (Çiçek-Sağlam, 2008). Another factor affecting the success of teachers is their attitude towards the profession (Güneşli & Aslan, 2009). Attitudes are “one of the personality characteristic of teachers affecting their students; in particular, attitudes towards the profession, student and school studies dramatically affect the learning process and personal character of the student” (Küçükahmet, 2003, p. 68).

* The author thanks to the Prof. Dr. Ali Murat Sünbül from Selçuk University for their criticism and suggestions that contribute to the all the process of this study.

^a PhD. Hüseyin Ünlü is currently an Assistant Professor at the School of Physical Education and Sport in Aksaray University. His research interests; teaching and learning in physical education, physical education teachers’ efficacies and collective efficacies, attitudes to the physical education lessons and physical education teaching professions. *Correspondence:* Assist. Prof. Hüseyin ÜNLÜ, Aksaray University, School of Physical Education and Sport, Aksaray/Turkey 68/100. E-mail: huseyinunlu68@gmail.com. Phone: +90 0505 274 9939

Attitudes are an important concept affecting human behaviors. Different definitions of attitude are present in the literature. According to Tavşanlı (2002), attitude is an emotional and intellectual state of readiness having directive and influential power on humans' behaviors towards all relevant states and objects occurring as a result of life and experiences. According to Demirel (2003, p. 93), it is "a learned inclination prompting an individual to certain behaviors towards certain persons, objects and states." In another definition, attitude is defined as "an inclination of negative or positive learned reaction towards certain objects, states, institutions, concepts and persons" (Tezbaşaran, 1997, p. 1).

In general, attitudes affect the senses, thoughts, and behaviors of individuals. According to this, irrespective of their teaching specialism, the attitudes of teachers towards their profession are of great importance in their affection for the profession of teaching, their success in the profession and in fulfilling the requirements of the profession (Durmuşoğlu, Yamık, & Akkoyunlu, 2009). The attitudes and perceptions of a profession affect the perception of professional competence and the achievements in that profession (Terzi & Tezci, 2007).

Determination of the attitudes towards teaching profession has been used as topic in many researches so far. Among those researches, the researches by Baykara-Pehlivan (2008; 2010), Çetinkaya (2009), Güneşli and Aslan (2009), Çapri and Çelikkaleli (2008), Sayın (2005), Duatepe and Akkuş-Çıkkı (2004) indicated that the attitudes of teacher candidates towards teaching profession are generally positive and high. Additionally, the attitudes of woman teacher candidates are relatively higher than of man teacher candidates. However, in some researches, it is among the findings that although the attitudes of teacher candidates toward teaching profession are high; there is no significant difference in terms of sex (Çapa & Çil, 2000; Semerci & Semerci, 2004). In a study, performed by Pehlivan (2010), about the attitudes of physical education teacher candidates toward teaching profession, it is determined that the attitudes of physical education teacher candidates toward teaching profession is in midlevel and the attitudes of woman physical education teacher candidates are higher than of the men.

Everton, Turner, Hargraves and Pella (2007) reported that the attitude toward teaching profession is positive especially among young people and

teaching profession is considered as an efficient career by 50% of the population. On the other hand, Su (1997) performed a research to determine how teacher candidates from different ethnic groups consider teaching profession and being a teacher as a career. In this study, it was reported that vast majority of teacher candidates were proud that they will be teacher; however, only one in three consider teaching profession as a career to be continued through the rest of their lives. In the study that Durmuşoğlu and colleagues (2009) examine the attitudes of Turk and Azerbaijani teacher candidates toward teaching profession, Azerbaijani teacher candidates were observed to have more positive attitudes. In another study performed on the teachers in Nigeria by Osunde and Izevbigie (2006), it was mentioned that being not supported economically, being not paid the salaries and payments on time cause them make light of their professions and lose their senses of belonging to the profession. As a result of this, it can be deduced that the attitudes of teachers toward teaching profession decrease.

The studies about determining the attitudes of teacher candidates toward teaching profession are conducted by generally considering also the facts thought to affect the attitudes of teacher candidates toward teaching profession, such as sex, class level, preference order, education level of parents, income state of family. On the other hand, among the studies about determining the attitude toward teaching profession, there are also some studies as to scale development (Bulut & Doğar, 2006; Çetin, 2006; Erkuş, Sanlı, Bağlı, & Güven, 2000; Temizkan, 2008; Tufan & Güdek, 2008).

The eagerness of a student to become a teacher, their tendency to this profession and their attitudes towards the teaching environment and social values should be taken into consideration in teacher training programs for qualified pre-service teachers (Oral, 2004). The attitudes of physical education teachers towards their profession are of vital importance in achieving the goals of physical education lessons, which have an important role in educational programs and general education; and enabling the desired behavioral changes in the individual. Thus, positive attitude is determined as a factor that directly and proportionally affects the success of teachers (Demir, 2004). Therefore, determining the personal characteristics of candidate teachers is of great importance for this profession. Valid and reliable scales are needed to determine the attitudes of candidate teachers towards the profession of teaching.

Purpose

The aim of this study is to develop a Likert type scale to measure the attitudes of candidate physical education teachers towards the profession of teaching physical education.

Method

This quantitative research is a descriptive study, examining the present condition. A cross-sectional approach was used to analyze data collected from participants of differing ages. This research used a relational screening model to develop the scale to measure attitudes towards physical education teaching.

Research Group

The participants consisted of 556 candidate teachers, 243 (43.7%) of whom were female and 313 (56.3%) of whom were male. All participants were enrolled in various years (1- 4 class) of physical education and sports teaching programs at 5 different universities during the 2009- 2010 school year. Participants were chosen via purposive sampling. Samples were chosen by considering the study's main purpose, "enrollment in physical education and sports teaching programs", via maximum variability method in the types of purposive sampling. This sampling method is reported to give important clues about the values of universe (Fraenkel & Wallen, 1993). The principle of this sampling is, with respect to the aims of the study, to take purposively one or several sub-sections of the universe instead of its representative sample. In other words, purposive sampling is an important method that includes making the most proper side of the universe into observation subject (Sencer, 1989). In purposive sampling, instead of using a formula, the researcher designates a sample size according to his knowledge, previous theoretical knowledge about the universe and the special purpose of the research (Fraenkel and Wallen, 1993). On the other hand, in Likert type scale development, sampling can be said to be sufficient when the need that the research group must be five-fold of the item number is considered (Tavşancıl, 2002).

Information about the Scale

The scale developed in this study determines the attitudes of candidate physical education teachers towards the profession of physical education teaching.

In the process of developing the scale, the literature regarding the teaching profession (Aşkar & Erden, 1987; Çetin, 2006; Erkuş, Sanlı, Başlı, & Güven, 2000; Özbek, Kahyaoglu, & Özgen, 2007; Temizkan, 2008; Tufan & Güdek, 2008) was reviewed and items about attitudes within the teaching profession were listed. Additionally, open-ended questions such as "Why did you choose the profession of physical education? Which reasons oriented you to the profession of physical education?" were directed to 20 physical education teachers to whom most of them undertaking graduate studies at Aksaray University Department of Physical Education and Sport, and they were asked to answer these questions using compositions. The features indicated within the literature and the results of the compositions were converted to a series of 32 attitude sentences by the researcher. Turkish language lecturers were consulted regarding the appropriateness of these sentences in terms of language and expression. The sentences were also examined by three experts in the field of assessment and evaluation and three experts from the field of physical education teaching. In response to expert comments, the number of sentences in the scale was reduced to 25 due to similarities between some sentences, some not including any attitude for the profession of physical education teaching, and insufficiency in terms of language and expression. The final scale, consisting of 25 items with a 5-item Likert style scale, was applied to the candidate teacher group. As a result of the analysis 2 items removed from the scale and of 25 item scale reduced to the 23 item.

High attitude scores were given to response options stressing the positivity of profession of physical education teaching. Therefore, responses such as "I certainly agree, I agree, I partially agree, I don't agree, I certainly do not agree" were scored as 5-4-3-2-1 in positive questionnaire items (items number 19, 24, 10, 17, 16, 7, 5, 25, 1, 23, 4, 21, 8); the categories were scored as 1-2-3-4-5 in responses to negative items (items number 14, 2, 12, 18, 6, 22, 11, 13, 3, 15). Thus, a total scale score was obtained from the sum of all responses, with a maximum score of 115 and a minimum score of 23. The coefficient range was determined with the aim of making evaluation related the points that received from the scale. According to this; 23-41 score range "very low attitude", 42-60 score range "low attitude", 61-79 score range "medium attitude", 80-98 score range "high attitude" and 99-115 score range "very high attitude" were numbered. The scale is also appropriate for making a calculation over the averages. Determined coefficient range

of making evaluation over the averages was numbered as 1-1.80 score range “very low attitude”, 1.81-2.60 score range “low attitude”, 2.61-3.40 score range “medium attitude”, 3.41-4.20 score range “high attitude” and 4.21-5.00 score range “very high attitude”.

Data Analysis

Frequency and common-size percentage analysis were used to analyze the data and the demographic characteristics of participants. Explanatory and confirmatory factor analyses were used to analyze construct validity. Internal consistency reliability (Cronbach's alpha) and material analyses were used to determine the reliability of the study. For statistical analysis, SPSS 15.0 and LISREL 8.71 were used. A value of 0.05 was considered significant in all statistical analyses.

Results

Factor analysis was applied to the data obtained from testing implementation made to determine the validity and reliability of the assessment instrument the researcher aimed to develop.

Examination of Factor Analysis Structure

Explanatory and confirmatory factor analyses were made to test the construct validity of the scale.

Explanatory factor analysis: The results of Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Bartlett's sphericity test were used to determine the appropriateness of the data for factor analysis. As a result of analyses, the KMO value was 0.930. Kaiser stated that this value was accepted as perfect when it approached 1, and unacceptable when it was below 0.50 (Büyüköztürk, 2008; Tavşancıl, 2002). From this point of view, the KMO value can be defined as “perfect”. The chi-square value of Bartlett's test was found to be significant [$\chi^2=7872.124$, $sd=253$, $p<.01$]. Based on these results, the data was found to be appropriate for factor analysis (Büyüköztürk, 2008).

One of the most important steps of factor analysis is to decide factor number. There are different methods to decide factor number; Kaiser's criterion and scree plot methods are frequently used ones, though. According to Kaiser's criterion, factors of which eigen value equals to 1.00 or greater remain the analysis (Büyüköztürk, 2008). Scree plot is a kind of graph that shows real and error factors obtained as a result of the analysis. Because

of the fact that there are strong and weak sides of the rule of deciding both factor numbers, multiple criterion usage is advised in factor analysis studies (Kahn, 2006).

According to varimax rotation principal component analysis, two factors, were determined, which explain 53.85% of the variance in the scores and whose Eigenvalues are above 1. Also, Eigenvalue graphic results and Keiser scale applied to the data group supported the finding that items in the scale measured a 2-dimensional structure. Additionally, the literature states that factors loads ranging between 0.30 and 0.40 can be taken as an under-cut point in constructing a factor pattern (Neale & Liebert, 1980). In this study, the lower limit of factor load values to keep the items in factor was determined as 0.30. As a result of factor analyses, 2 items (9th and 20th) were observed to have factor loads below 0.30. Therefore, as the 9th and 20th articles had no dimension and factor loads below 0.30, they were removed from the scale.

Factor analysis was repeated using the remaining 23 items. As a result of principal components analysis, the scale was observed to have a 2-factor structure, having an Eigen value above 1; and to explain 54.08% of the total variance. This value shows that the scale successfully measured the targeted features. Of the 23 items in the final scale, 13 were grouped in the first factor and 10 items were grouped in the second factor. While the factor load values of the items in the first factor ranged between .33 and .84, those in the second factor ranged between .51 and .77.

Confirmatory factor analysis: Confirmatory factor analysis (CFA) was used to determine the level of appropriateness of the observed data to 2-dimensional model in addition to explanatory factor analysis to examine the construct validity of the scale. Confirmatory factor analysis aims to evaluate the level of consistency of a factorial model consisting of observable factors (potential variables) compared to real data (Şimşek, 2007).

There are lots of fit index found that are used in the Structural Equation Modeling (SEM) field. Among them, most commonly used one is Chi-square (χ^2) test. Another way used for describing consistency of the model to the data is calculation of the ratio of Chi-square to degree of freedom. For the ratio to be 5 and below is designated as an acceptable value (Kline, 2005). Mostly used fit indexes are Goodness of Fit Index (GFI), Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI), Root Mean Square Residual (RMR), Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

and Comparative Fit Index (CFI). In this study, above mentioned fit indexes were used as criterion. For the value of GFI, AGFI, NFI, NNFI and CFI to be .90 and above is assumed as good fit. For the values of RMR or RMSEA to be .05 and below is assumed as best fit; to be .08 and below is assumed as acceptable fit (Schermelel-Engel, Moosbrugger, & Müller, 2003; Sümer, 2000; Şimşek, 2007).

The X^2/sd proportion calculated with confirmatory factor analysis was 3.76 ($p = .000$), which showed the good consistency of the suggested factor model to the data (Sümer, 2000; Şimşek, 2007). The results of confirmatory factor analysis (GFI value .94, IFI value .92, CFI value .92, AGFI value .92, NNFI value .91, RMR value .043 and RMSEA value .053) showed that the 2-factor structure of the scale was acceptable and provided valid results (Sümer, 2000; Şimşek, 2007).

Reliability

Internal consistency coefficient was calculated to determine the reliability study. Cronbach's alpha reliability coefficients were found to be 0.90 for the first sub-scale, 0.86 for the second sub-scale and 0.88 for the overall scale. Given that coefficients of 0.65 and above are regarded as indicating sufficient reliability (Cronbach, 1990), it can be seen that the reliability levels of the scale and the items it includes are sufficient. Also, according to Özdamar (1999, p. 522), when the criteria used to evaluate the alpha coefficient are examined, if $0.00 \leq \alpha \leq 0.40$, the scale is not reliable, if $0.40 \leq \alpha \leq 0.60$, the scale has low reliability, if $0.60 \leq \alpha \leq 0.80$, it is highly reliable, and if $0.80 \leq \alpha \leq 1.00$, the scale is very highly reliable. From this information, the scale can be evaluated as very highly reliable. Also, as a result of the material analysis, the corrected material total score correlation was observed to range between 0.31 and 0.82. When the alpha values were observed after the material was removed, these values were observed to range between 0.87 and 0.91.

Validity, reliability and material analyses showed that the scale consisting of 23 items and 2 factors could be used to measure attitudes towards physical education teaching. In the scale, factors were named by examining the definitions of items where similar materials were grouped and previous studies (Çetin, 2006; Temizkan, 2008; Tufan & Güdek, 2006; Üstüner, 2006) within the literature. Accordingly, the 13 items gathered under the first factor were observed to consist of items regarding the affection for physical education

teaching. Therefore, this dimension was termed the "Dimension of Affection for Profession". This dimension included statements such as "Everything regarding physical education teaching attracts me", "I believe that the most appropriate profession for me is physical education teaching", "Physical education teaching is a profession that I enjoy performing". The 11 items in the second factor were observed to consist of items related to reluctance and concerns about the profession of physical education teaching, and therefore this dimension was termed the "Dimension of Concern about the Profession". The items within this dimension included statements such as "I would choose another profession if it was possible", "I've lost my affection for physical education teaching, as it requires performing sports all the time", "I think physical education teaching has lost its social value", and "I think especially the first years of teaching will be hard in this profession".

Attitude is a mental, emotional and behavioral response predisposition that one organizes on the basis of oneself or any object being around, experience against social subject or event, motivation and own knowledge (İnceoğlu, 2004). Attitude is a three dimensional, cognitive, affective and behavioral, psychological structure (Tavşancıl, 2002). However, the items in ASPPET scale are found in affective dimension. Some of those items are positive and some are negative. Thus, it can be stated that the scale can be used in further studies to evaluate only affective dimensional attitude of the attitude toward the profession of physical education teaching.

Discussion

In the study, a Likert type attitude scale toward the profession of physical education teaching was developed, and findings about validity and reliability of the scale were stated. For the attitudes of students toward physical education lesson to be positive makes the activities in the lessons efficient, and it can help the lesson reach its special and general purposes (Silverman & Scrabis, 2004). Many researches examining the relation between success and attitude have shown that there is a positive relation between the attitude of students toward a lesson and the success of the students in this lesson (Peker & Mirasyedioğlu, 2003). Thus, it can be said that determining the attitude toward physical education lesson is related to the success in physical education lesson.

The literature includes some scales developed to measure attitudes towards physical education teaching. For example, Güllü and Güçlü (2009) developed an attitude scale to detect the attitudes of elementary school students towards physical education lessons. The scale consists of 35 items, 11 of which are negative and 24 of which are positive. The scale is one-dimensional and the variance explained by the single factor was found to be 36.19%. However, in this study, the scale with its 23 items accounted for 54.08% of the variance. Similarly, Demirhan and Altay (2001) developed a scale to measure the attitudes of students towards physical education lessons. The scale had one dimension and explained 54.54% of the variance. In this context, the scale developed in the present study can be said to give better results in measuring attitudes towards physical education teaching. The significant difference in the explained variance may be due to the different research groups in the various studies. While the present study included university students, Güllü and Güçlü (2009) studied a group of elementary school students. The variance values were similar in the 23-item scale in the present study and the 32-item scale developed by Demirhan and Altay (2001). It can be said that the results obtained from the present study have more validity considering the "economy" provision of scales. As in the study by Güllü and Güçlü'nün (2009), Demirhan and Altay (2001) used data acquired from elementary school students. Future studies may deal with both university and high school students. Also, in previous scales measuring attitudes towards physical education teaching, it is observed that factor structure was not examined using confirmatory factor analysis. In this context, the present scale can be said to give more valid results.

Within the literature, the reliability findings of the scales developed to measure attitudes towards physical education lessons are similar to those of the present study. For example, the internal consistency coefficient (Cronbach's Alpha) of the scale was 0.94 in the study by Güllü and Güçlü (2009). Internal consistency coefficient was 0.93 for the total scale developed by Demirhan and Altay (2001) to measure the attitudes of high school students towards physical education lessons. Also, material- test correlation of items was found to range between 0.49 and 0.62. In the present study, Cronbach's alpha value for the total scale was 0.88 and its material- test correlation was found to range between 0.31 and 0.82. When the alpha values were examined after removing material in this study, these values were observed to range between 0.87

and 0.91. The finding regarding the reliability of the scale can be defined as being comparable with those reported in the literature.

This scale only measures the affective dimension of attitudes towards physical education teaching, not the cognitive or behavioral dimensions. The scale can be used in studies of physical education teachers or candidate teachers. Using this scale, a total score can be obtained to determine attitudes towards physical education teaching and the attitude of an individual towards physical education teaching can also be measured from values acquired by dividing the total score obtained from the scale into the number of items. In this context, while a high score indicates positive affective attribution; low scores indicate negative affective attribution.

According to the findings of the study, the 23-item scale can be considered as reliable and valid. Testing internal consistency and factor structure of the scale on different samples may be suggested for future studies. Determination of attribution of candidate physical education teachers for the profession of physical education teaching will contribute to their training process. In this context, measurement tools that will be developed in future studies can be used to measure the attribution for the profession of physical education teaching.

References/Kaynakça

- Aşkar, P. ve Erden, M. (1987). Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 121, 8-11.
- Aydın, M. (1993). *Çağdaş eğitim denetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Baykara-Pehlivan, K. (2008). Sınıf öğretmenleri adaylarının sosyo kültürel özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (2), 6-22.
- Baykara-Pehlivan, K. (2010). Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *İlköğretim Online*, 9 (2), 749-763.
- Bulut, H. ve Doğan, Ç. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (1), 13-27.
- Büyükoztürk, Ş. (2008). *Sosyal bilimler için veri analiz el kitabı* (8. bs). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers Inc.
- Çapa, Y. ve Çil, N. (2000). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 69-73.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (15), 33-53.

- Çetin, Ş. (2006). Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin geliştirilmesi (geçerlik ve güvenilirlik çalışması). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 28-37.
- Çetinkaya, Z. (2009). Türkçe öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *İlköğretim Online*, 8 (2), 298-305.
- Çiçek-Sağlam, A. (2008). Müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (1), 59-69.
- Demir, M. K. (2004). Sınıf öğretmeni adaylarının matematik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14, 162-170.
- Demirel, Ö. (2003). *Eğitim sözlüğü*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirhan, G. ve Altay, F. (2001) Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği. *Spor Bilimleri Dergisi*, 12 (2), 9-20.
- Duatepe, A. ve Akkuş-Çıkla, O. (2004). Teaching Professions of Inservice and Preservice Primary School Teachers. *Pedagogy Studies (Pedagogika)*, 70, 61-65.
- Durmuşoğlu, M. C., Yanık, C. ve Akkoyunlu, B. (2009). Türk ve Azeri öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 76-86.
- Erkuş, A., Sanlı, N., Bağlı, M. T. ve Güven, K. (2000). Öğretmenliğe ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 25 (116), 27-33.
- Everton, T., Turner, P., Hargreaves, L., & Pella, T. (2007). Public perceptions of the teaching profession. *Research Papers in Education*, 22 (3), 247-265.
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (1993). *How to design and evaluate research in education*. New York: McGraw-Hill.
- Güllü M. ve Güçlü M. (2009). Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 5-22.
- Güneyli, A. ve Aslan, C. (2009). Evaluation of Turkish prospective teachers' attitudes towards teaching profession (Near East University case). *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 313-319.
- İnceoğlu, M. (2004). *Tutum, algı, iletişim*. Ankara: Kesit Tanıtım Ltd. Şti.
- Kahn, J. H. (2006) Factor analysis in counseling psychology research, training and practice: Principles, advances and application. *Counseling Psychology*, 34 (5), 684-718.
- Kavcar, C. (2005, Eylül). Türkçe-edebiyat eğitimi ve öğretmen yetiştirme. *Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu'nda* sunulan bildiri, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling* (2nd ed). N. Y: Guilford Press.
- Küçükahmet, L. (2001). *Öğretimde planlama değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Küçükahmet, L. (2003). *Öğretimi planlama ve değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Neale, M. N., & Liebert, R. M. (1980). *Science and behavior: An introduction to methods of research*. London: Prentice-Hall International, Inc.
- Oral, B. (2004). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim Araştırmaları*, 15, 88-98.
- Osunde A. U., & Izevbigie T. I. (2006). An assessment of teachers' attitude towards teaching profession in Midwestern Nigeria. *Education*, 126 (3), 462-467.
- Özbek, R., Kahyaoglu, M. ve Özgen, N. (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, IX (2), 221-232.
- Özdamar, K. (1999). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Pehlivan, Z. (2010). Beden eğitimi öğretmen adaylarının fiziksel benlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının analizi. *Eğitim ve Bilim*, 35 (156), 126-141.
- Peker, M. ve Mirasyedioğlu, Ş. (2003). Ortaöğretim öğrencilerinin matematik ve fen dersine yönelik tutumları ve başarı arasındaki ilişki. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (14), 157-166.
- Sayın, S. (2005). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine tutumları ve mesleki benlik saygılarının incelenmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 19, 272-281.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness of fit measures. *Method of Psychological Research*, 8 (2), 23-74.
- Semerci, N. ve Semerci Ç. (2004). Türkiye'de öğretmenlik tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (1), 137-146.
- Sencer, M. (1989) *Toplum bilimlerinde yöntem*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Silverman, S., & Scrabis, K. A. (2004). A review of research on instructional theory in physical education. *International Journal of Physical Education*, 41 (1), 4-12.
- Su, Z. (1997). Teaching as a profession and as a career: Minority candidates' perspectives. *Teaching & Teacher Education*, 13 (3), 325-340.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3 (6), 49-74.
- Şimşek Ö. F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş-Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Ekinoks.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Temizkan, M. (2008). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (3), 461-486.
- Terzi, A. R. ve Tezci E. (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.
- Tezbaşaran, A. A. (1997). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Tufan, E. ve Güdek, B. (2008). Müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 25-40.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45, 109-127.
- Yılmaz, M., Köseoğlu, P., Gerçek, C. ve Soran, H. (2004). Öğretmen öz-yeterlik inancı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 58, 26-38.